

Commissie Zorgvuldig Bestuur

CZB/V/KBO/2011/285

BETREFT: revalidatie tijdens de schooluren

1 PROCEDURE

1.1 Ontvangst: 17.03.2011

1.2 Verzoeker

[X] LOP-deskundige, Basisonderwijs en Secundair Onderwijs.

1.3 Verweerder: /

1.4 CZB

Op 17 maart 2011 ontvangt het secretariaat van de Commissie Zorgvuldig Bestuur per e-mail de vraag.

2 INHOUD van de VRAAG

De vraagsteller is LOP-deskundige in het Maasland en stelt een aantal vragen in verband met een lopend project binnen de gemeente.

Situatie:

1. In de gemeente loopt al enkele jaren het project 'logopedie', voor 4-jarige kleuters, screening en behandeling gebeurt in school, door logopedisten met zelfstandig statuut en wonend in de gemeente. Betaling gebeurt door de gemeente (= het project). In het contract staat duidelijk vermeld dat de logopedisten geen 'nieuwe' klanten mogen helpen in de school (ouder dan 4 jaar, en dus eventueel tegen betaling= mag dus niet) Voor kleuters (die dus niet leerplichtig zijn) is de behandeling praktisch gemakkelijker haalbaar, net omdat ze niet leerplichtig zijn, kunnen ze gemakkelijker uit de klas genomen worden voor een behandeling.

2. Vanaf 1 september 2010 is er een aanpassing gebeurd aan de omzendbrief BaO/2002/11 betreffende afwezigheden van leerlingen in het basisonderwijs, waarin staat dat de schooldirecteur een beslissing kan nemen om afwezigheden van maximum 150 minuten toe te laten voor revalidatie tijdens lesuren door schoolexterne hulpverleners. Daarbij moet er een ganse procedure gerespecteerd worden. De logopedisten echter, concluderen hieruit dat zij tijdens de lesuren, in school, kinderen mogen behandelen wegens een door een arts vastgestelde stoornis, en dus ook tegen betaling. Ze willen dus de clauseule in het projectcontract aanpassen.

Nu gaan andere logopedisten uit dezelfde gemeente hiermee niet akkoord. Ze beroepen zich op de deontologische code en oneerlijke concurrentie.

De vraagsteller heeft volgende vragen:

1. mag een logopediste tijdens de schooluren, in school, tegen betaling door ouders, kinderen behandelen?
2. de gemeente is gebonden aan 3 offertes, maar logopedisten mogen geen 'reclame' maken voor hun beroep. Bedoelt de omzendbrief hier niet eerder dat de kinderen de mogelijkheid wordt gegeven zich te verplaatsen naar de praktijk van de logopediste? Als elke hulpverlener in de schooluren, in school kinderen uit de klas mag halen, leidt dat niet tot oneerlijke concurrentie en oneerlijke wervingspraktijken?
3. Als logopedisten inderdaad tijdens schooluren in school een kind mogen behandelen, volstaat het voor de gemeente om het aanbod aan alle logopedisten open te stellen zodat het geheel 'eerlijker' verdeeld is

3. ZITTING COMMISSIE

3.1 Datum en uur: 28 maart 2011, 14 uur.

3.2 Kamer

Kamer bevoegd voor het basisonderwijs.

3.3 Commissieleden

De Commissie is in overeenstemming met artikel V. 22 van het decreet van 13 juli 2001 betreffende het onderwijs-XIII-Mozaïek en artikel 1 tot en met artikel 3 van het ministerieel besluit van 28.11.2007 betreffende de samenstelling van de Commissie Zorgvuldig Bestuur als volgt geldig samengesteld:

De heer Raf Verstegen, voorzitter;

Hilde Timmermans, Etienne Becuwe en Jean Dujardin, leden.

3.4 Aanwezige betrokkenen, getuigen, deskundigen, raadslieden

/

3.5. Stemming

De Commissie heeft na beraadslaging eenparig de volgende conclusies opgesteld inzake bevoegdheid en advies.

4. ADVIES VAN DE COMMISSIE

4.1 Regelgeving

** Decreet basisonderwijs van 25 februari 1997.*

Artikel 27. In de door de gemeenschap gefinancierde of gesubsidieerde basis-, kleuter- of lagere scholen kan geen direct of indirect inschrijvingsgeld worden gevraagd. Evenmin kunnen er bijdragen worden gevraagd voor kosten die gemaakt worden om een eindterm te realiseren of een ontwikkelingsdoel na te streven.

De lijst met materialen die bij gebruik kosteloos ter beschikking dienen gesteld te worden om de eindtermen te realiseren of de ontwikkelingsdoelen na te streven, vormt een bijlage 1 bij dit decreet.

Art. 48.

§ 1. De leerlingen krijgen achtentwintig lestijden onderwijs- en opvoedingsactiviteiten per week.

§ 2. In afwijking van § 1 kan een negenentwintigste lestijd worden georganiseerd na overleg of na onderhandeling in het lokaal comité.

..

Art. 49. De regering bepaalt in welke gevallen revalidatie tijdens de lestijden mogelijk is, alsook het maximum aantal uren.

Met revalidatie worden bedoeld therapeutische behandelingen die tijdens de lestijden verstrekt worden aan leerlingen en worden uitgevoerd door hulpverleners die niet aan de school verbonden zijn en die hiertoe door de wet zijn gemachtigd.

Art. 51. § 1. Een schoolbestuur mag informatie verstrekken over het eigen opvoedings- en onderwijsaanbod, maar het mag geen oneerlijke concurrentie voeren.

§2 ...

§3. Een schoolbestuur kan handelsactiviteiten verrichten, voor zover deze geen daden van koophandel zijn en voor zover ze verenigbaar zijn met zijn onderwijsopdracht.

** Besluit van de Vlaamse regering van 12 november 1997 betreffende de controle op de inschrijvingen van leerlingen in het basisonderwijs*

Art. 10ter. In volgende gevallen worden de redenen van afwezigheid van leerlingen als geldig beschouwd en wordt voldaan aan de voorwaarde behoudens "gewettigde afwezigheid" zoals bedoeld in artikel 20, § 2, 1° van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 :

....

5° de volgende afwezigheden tijdens de lestijden van een leerling die revalidatie behoeft verstrekt door schoolexterne hulpverleners binnen of buiten het schoolgebouw :

a) gedurende maximaal 150 minuten per week, verplaatsing inbegrepen, na een periode van ziekte, niet behorend tot punt b of c, of ongeval. In uitzonderlijke omstandigheden kan de maximumduur van 150 minuten overschreden worden, na gunstig advies van de arts van het centrum voor leerlingenbegeleiding, in overleg met de klassenraad en de ouders. Het advies moet motiveren waarom de behandeling tijdens de lestijden noodzakelijk blijft en moet aantonen dat door die afwezigheid het leerproces van de leerling niet ernstig wordt benadeeld.

De school beschikt over een dossier dat ten minste de volgende elementen bevat :

- 1) een verklaring van de ouders waarom de revalidatie tijdens de lestijden moet plaatsvinden;
- 2) een medisch attest waaruit de noodzakelijkheid, de frequentie en de duur van de revalidatie blijkt;
- 3) een advies, geformuleerd door het centrum voor leerlingenbegeleiding, na overleg met de klassenraad en de ouders. Dat advies moet motiveren waarom revalidatie tijdens de lestijden vereist is;
- 4) een toestemming van de directeur voor een periode die de duur van de behandeling, vermeld in het medisch attest, niet kan overschrijden;

b) in het gewoon onderwijs gedurende maximaal 150 minuten per week, verplaatsing inbegrepen, wegens een stoornis die is vastgelegd in een diagnose als vermeld in artikel 5, 4°, van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juli 2009 tot vaststelling van de operationele doelstellingen van de centra voor leerlingenbegeleiding. In uitzonderlijke omstandigheden kan de maximumduur van 150 minuten uitgebreid worden voor leerplichtige kleuters tot 200 minuten, verplaatsing inbegrepen na gunstig advies van het centrum voor leerlingenbegeleiding in overleg met de klassenraad en de ouders.

Voor leerlingen die vallen onder de toepassing van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2003 betreffende de integratie van leerlingen met een matige of ernstige verstandelijke handicap in het gewoon lager en secundair onderwijs kan de afwezigheid maximaal 250 minuten per week bedragen, verplaatsing inbegrepen.

Het advies van het centrum voor leerlingenbegeleiding moet motiveren waarom de behandeling tijdens de lestijden noodzakelijk blijft en moet aantonen dat door die afwezigheid het leerproces van de leerling niet ernstig wordt benadeeld.

De school beschikt over een dossier dat ten minste de volgende elementen bevat :

- 1) een verklaring van de ouders waarom de revalidatie tijdens de lestijden moet plaatsvinden;
- 2) een advies, geformuleerd door het centrum voor leerlingenbegeleiding in overleg met de klassenraad en de ouders. Dat advies moet motiveren waarom de problematiek van de leerling van die aard is dat het wettelijk voorziene zorgbeleid van een school daarop geen antwoord kan geven en dat de revalidatietussenkomen niet beschouwd kunnen worden als schoolgebonden aanbod. Onder schoolgebonden aanbod wordt verstaan : het reguliere pedagogisch-didactische aanbod voor alle leerlingen, de aanvullende zorgmaatregelen op niveau van de school of scholengemeenschap, en de schoolexterne dienstverlening door personeel of diensten, gefinancierd of gesubsidieerd door het Beleidsdomein Onderwijs en Vorming;
- 3) een samenwerkingsovereenkomst tussen de school en de revalidatieverstrekker over de manier waarop de revalidatie het onderwijsaanbod voor de leerling in kwestie zal aanvullen en de manier waarop de informatie-uitwisseling zal verlopen. De revalidatieverstrekker bezorgt op het einde van elk schooljaar een evaluatieverslag aan de directie van de school en van het centrum voor leerlingenbegeleiding, met inachtneming van de privacywetgeving waaraan hij onderworpen is;
- 4) een toestemming van de directeur, die jaarlijks vernieuwd en gemotiveerd moet worden, rekening houdend met het evaluatieverslag waarvan sprake in punt 3);

c) in het buitengewoon onderwijs gedurende maximaal 250 minuten per week, verplaatsing inbegrepen. De school beschikt over een dossier dat ten minste de volgende elementen bevat :

- 1) een verklaring van de ouders waarom de revalidatie tijdens de lestijden moet plaatsvinden;
- 2) een inschrijvingsverslag als vermeld in artikel 15 van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997;
- 3) een advies, geformuleerd door het centrum voor leerlingenbegeleiding in overleg met de klassenraad en de ouders. Dat advies moet motiveren waarom revalidatie voor die leerling vereist is;
- 4) een samenwerkingsovereenkomst tussen de school en de revalidatieverstrekker over de manier waarop de revalidatie het onderwijsaanbod voor de leerling in kwestie zal aanvullen en de manier waarop de informatie-uitwisseling zal verlopen. De revalidatieverstrekker bezorgt op het einde van elk schooljaar een evaluatieverslag aan de directie van de school en van het centrum voor leerlingenbegeleiding, met inachtneming van de privacywetgeving waaraan hij onderworpen is;
- 5) een toestemming van de directeur, die jaarlijks vernieuwd en gemotiveerd moet worden, rekening houdend met het evaluatieverslag waarvan sprake in punt 4).

** Omzendbrief BaO 2002/3 van 21 februari 2002 betreffende zorgvuldig bestuur in het basisonderwijs.*

** Omzendbrief BaO/2002/11 van 16 augustus 2002 betreffende afwezigheden van leerlingen in het basisonderwijs.*

4.2 Bevoegdheid

De Commissie is, onder voorbehoud van wat hierna gesteld wordt onder 4.3.2.2 van oordeel dat zij bevoegd is, rekening houdende met de aangehaalde feiten en de geldende regelgeving.

4.3. Advies

4.3.1 Niet schoolgebonden hulpverlening. Algemeen

De Commissie zorgvuldig bestuur verwijst naar haar uitvoerig advies met betrekking tot het onderscheid tussen schoolgebonden en niet schoolgebonden hulpverlening in schoolgebouwen (CZB/V/KBO/2005/97). De Commissie stelde daarin “dat vooraleer een vorm van niet schoolgebonden begeleiding kan worden ingeschakeld, de school zorgvuldig moet nagaan of de beoogde remediëring ook niet kan worden bereikt met een schoolgebonden draagvlak. Het is een opdracht van het gewoon onderwijs om het draagvlak voldoende ruim te houden”. Het Besluit van de Vlaamse regering van 12 november 1997 benadrukt in het artikel 10ter; 5°, b) deze voorwaarde voor het inschakelen van schoolexterne remediëring van bepaalde stoornissen.

De Commissie neemt aan dat met niet schoolgebonden hulpverlening bedoeld wordt een aanbod ten aanzien van leerlingen door hulpverleners die niet behoren tot het reglementair door onderwijs gesubsidieerd personeel, ongeacht de soort en de doelstelling van de behandeling (onderwijsgericht, medische of paramedische stoornissen, revalidatie, e.a.). In principe wordt de hulpverlening door niet schoolgebonden hulpverleners aangepakt buiten de school, door de ouders met een behandeling en een zorgverstrekker van hun eigen keuze.

De Commissie zorgvuldig bestuur stelt dat de scholen, zonder daartoe verplicht te zijn, ook kunnen voorzien in faciliteiten die het mogelijk maken deze hulpverlening door externen in de schoolgebouwen zelf te organiseren. De Commissie zorgvuldig bestuur is van mening dat voor de onderwijswetgeving het inschakelen van de niet schoolgebonden hulpverleners kan worden beschouwd als een toegelaten medewerking aan een beroepsuitoefening van derden. Het zijn activiteiten die verenigbaar zijn met de opdracht van de school omdat ze in het verlengde liggen van de schoolgebonden dienstverlening door de school. De Commissie verwijst daarvoor naar de collectieve doelstelling van een verbeterde ondersteuning van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften (functiebeperkingen, leer- of ontwikkelingsstoornissen) in het gewoon onderwijs zoals die in de beleidsnota onderwijs 2009-2014 en in het internationaal verdrag van 13 december 2006 inzake de rechten van personen met een handicap tot uiting komt. Ook schooloverheden moeten in het licht van deze collectieve doelstelling kunnen besluiten om eigen middelen in te brengen voor het optimaal realiseren van deze doelstelling. In het licht van genoemde doelstelling aanvaardt de Commissie dat een school haar lokalen voor niet schoolgebonden hulpverlening gratis ter beschikking stelt. Zij acht het onrechtstreeks voordeel dat op die manier toegekend wordt aan particuliere initiatiefnemers ondergeschikt aan de realisatie van de eigen doelstellingen van het onderwijs. (CZB/V/KBO/2009/256).

Het besluit van de Vlaamse Regering van 12 november 1997 betreffende de controle op de inschrijvingen van leerlingen in het basisonderwijs regelt nu in het bij besluit van 10 september 2010 gewijzigde artikel 10ter de mogelijkheden om afwezigheid uit de lestijd toe te staan voor niet schoolgebonden hulpverlening gericht op revalidatie na ziekte of ongeval, remediëring bij bepaalde stoornissen en revalidatie in het buitengewoon onderwijs. Deze hulpverlening kan op verplaatsing buiten de school worden verstrekt. Het besluit houdt geen

verplichting in voor de school om hulpverlening waarvoor afwezigheid uit de lestijd wordt toegestaan, ook binnen de schoolgebouwen mogelijk te maken.

4.3.2 Toepassing

4.3.2.1 De Commissie antwoordt bevestigend op de vraag of een logopedist tijdens de schooluren, in de school, tegen betaling door de ouders kinderen kan behandelen. Zij beschouwt deze medewerking aan de beroepsactiviteit van derden als een realisatie van de eigen doelstellingen van een school. De Commissie benadrukt de autonomie van elke school om deze hulpverlening al of niet binnen de schoolgebouwen mogelijk te maken. De school zal daarbij wel rekening houden met het principe dat de ouders de vrijheid hebben om een zorgverstrekker die zij zelf moeten vergoeden, ook zelf te kiezen. De gewijzigde regelgeving en de vertaling daarvan in de omzendbrief BaO/2002/11 (zie punt 3.6) waar de vraagsteller naar verwijst, wijzigen niets aan deze door de Commissie in eerdere adviezen geformuleerde interpretatie.

4.3.2.2 De vraagsteller verwijst naar een gemeentelijk project waarbij op kosten van de gemeente screening en behandeling van 4-jarige kleuters in de school gebeurt door logopedisten met een zelfstandig statuut. De Commissie wijst er op dat zij met betrekking tot beslissingen van een gemeente, hoe dan ook enkel bevoegd is voor zover de gemeente optreedt als inrichtende macht. De Commissie is onvoldoende voorgelicht over de vraag of dit voor het aangehaalde project ook minstens gedeeltelijk het geval zou kunnen zijn. Zij kan zich, mede gelet op de beperkte informatie waarover zij beschikt, ook niet uitspreken over de draagwijdte van een beperkende clausule die in de omschrijving van het project zou zijn opgenomen met betrekking tot het behandelen van oudere leerlingen op school door medewerkers aan het project.

4.3.2 De Commissie komt tot volgend advies:

Het behoort tot de autonomie van de school om niet schoolgebonden hulpverlening door een externe hulpverlener binnen de schoolgebouwen al of niet toe te laten. Voor leerplichtige leerlingen moet zij daarbij de regelgeving over afwezigheid tijdens de lestijden doen naleven. De kosten voor die niet schoolgebonden hulpverlening zijn in principe ten laste van de ouders.

Het project van de gemeente heeft betrekking op kleuters, zijnde niet leerplichtige leerlingen. Voor de uitwerking van het project is de gemeente, voor zover zij niet als inrichtende macht optreedt, wellicht aan niet-onderwijsregelgeving gebonden waarover de Commissie zich niet kan uitspreken. De Commissie beschikt over onvoldoende informatie om te oordelen in welke mate er aspecten in het dossier voorkomen waarvoor zij wel bevoegd zou zijn.

Brussel, 28 maart 2011

Marleen Broucke
Secretaris

Raf Verstegen
Voorzitter